

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขต
ปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี

THE APPLICATION OF THE FOUR PRINCIPLES OF SANGHAVATTHEU 4 IN SCHOOL
ADMINISTRATION WITHIN THE PATHUMBENJA SCHOOL NETWORK UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE PATHUM THANI.

สมพร แหลมอุมทรัพย์¹, ระติกรณ์ นิยมะจันทร์²

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร^{1,2}

Somporn Laemaudomsup¹, Ratikorn Niyamjan²

Phranakhon Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author E-mail : tom.pe2564@gmail.com

(Received : June 6, 2025; Edit : June 17, 2025; accepted : June 18, 2025)

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 223 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครืจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามโดยมี ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .956 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม สูงสุด คือ การบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา รองลงมาคือ การบริหารโรงเรียนตามหลักอรรถจริยา การบริหารโรงเรียนตามหลักทาน และค่าเฉลี่ยรวม น้อยที่สุดคือ การบริหารโรงเรียนสมานัตตตา 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุโดยภาพรวม พบว่าการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียน สังคหวัตถุ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

Abstract

This independent study aimed 1) to study the school administration based on the 4 Social Objects of school administrators in the network of Pathum Bencha Sub-campus, Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office, and 2) to compare the school administration based on the 4 Social Objects of school administrators in the network of Pathum Bencha Sub-campus, Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office, classified by gender, age, and work experience. The sample group used in the research was 223 teachers in the network of schools in Pathum Bencha Sub-campus, Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office. The sample size was determined from the ready-made table of Kretsky and Morgan. The data collection instrument was a questionnaire with a reliability value of .956. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that 1) The application of the 4 Social Objects in the administration of schools in the network of Pathum Bencha Sub-campus, Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office was overall at a high level. The highest average was school administration based on the principle of Piyawaja, followed by school administration based on the principle of Attachariya, school administration based on the principle of charity, and the lowest average was school administration based on Samanatta. 2) Compare school administration based on the principle of Sangkhawatthu 4 of school administrators in the Pathum Bencha Sub-Campus Network, under the Office of the Secondary Education Area, Pathum Thani, classified by gender, age, and work experience. Overall, there was no difference.

Keywords: school administration Sangkhawatthu 4 Office of the Secondary Education Area, Pathum

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาในหมวด 5 และการจัดการศึกษาในมาตรา 39 โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารกับการจัดการศึกษา ทั้งวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และยังเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการ และบริหารการศึกษา จึงกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาและหาแนวทางในการจัดการและบริหารดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิรูปการเมืองและการปกครองซึ่งได้กระจายอำนาจไปให้ท้องถิ่น (เพ็ญศรี วายนนท์, 2554: 99)

การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่าย เพื่อเน้นคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณกับการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอื่น ๆ แต่การใช้จ่ายสำหรับพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครู คณาจารย์น้อย การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันและใช้ในการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐและปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษางบประมาณทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: จ)

ในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะการใช้หลักธรรมและหลักความเชื่อทางศาสนาโดยเฉพาะหลังสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน คือ ทาน การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน ปิยวาจา การพูดจาด้วยความไพเราะ อ่อนหวาน จริใจ พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะ อตถจริยา ช่วยเหลือกัน สมานัตตตา คือ การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย การที่ผู้บริหารนำหลักการบริหารโดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุ 4 มาพัฒนาการบริหารงาน จะทำให้การทำงานสามารถขับเคลื่อนไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ชัดเจนและย่อมส่งผลต่อบุคลากรภายใน ในที่นี้คือ แรงจูงใจในการทำงานของครู

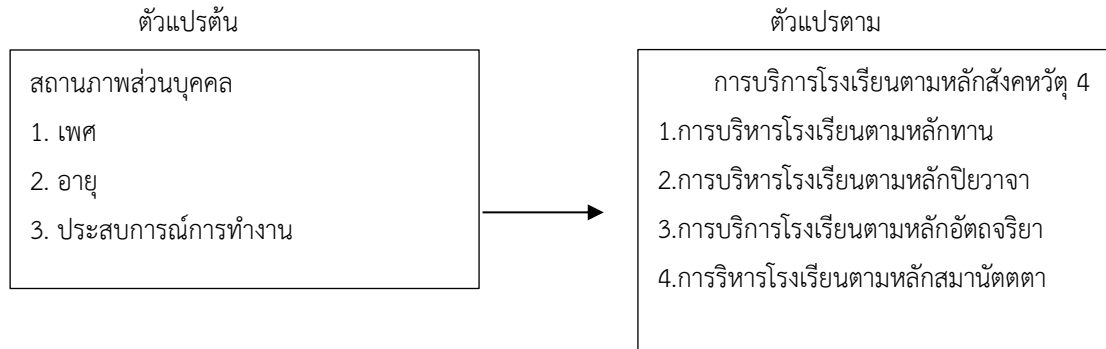
การบริหารสถานศึกษาในประเทศไทยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงของโลก หลากหลายองค์กรต่างปรับทิศทางให้สอดคล้องกับแนวทางหลักของประเทศ รวมไปถึงการบริหารงานที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์สู่การบริหารสถานศึกษาเพื่อให้รองรับทิศทางหลักและสอดคล้องกับโลกปัจจุบันที่เน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลกที่ทันสมัย แต่ก่อนนั้นจะไปถึงขั้นตอนการพัฒนานักเรียน สำหรับผู้บริหารนั้นการบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมาซึ่งในโลกยุคปัจจุบันที่มีความหลากหลายของสภาพและปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษาที่อาจจะไม่สอดคล้องกัน ทำให้เกิดแนวคิดที่ว่าการศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเกิดขึ้น ซึ่งใช้หลักธรรมควบคู่กับการบริหาร คือ หลักสังคหวัตถุ 4 คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วยโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่มีทั้งหมด 5 โรงเรียนด้วยกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียน ใน เครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียน ใน เครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 และได้ทำการสังเคราะห์จนได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนมี เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนปทุมเบญจา จำนวน 5 โรงเรียน ครูผู้สอนจำนวน 531 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 223 คน ผู้วิจัยได้ทำการเปิดตารางของเครจซี่ มอร์แกน Krejcie & Morgan ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากประชากร 531 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 223 คน

ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้ แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ด (Likert)

5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ค้นคว้า หนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลและกำหนดประเด็นหลักในการสร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดการ

2. จัดทำแบบสอบถามการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามข้อ 1 และ 2 ในเรื่องการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index Of Item Objective Congruence หรือ IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 1

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน และนำข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .956

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่มีค่าคุณภาพตามเกณฑ์ดังกล่าวนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 223 คน และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 223 ฉบับ พร้อมทั้งหนังสือขอความ อนุเคราะห์

ไปยังกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามได้รับคืนมาจัดทำข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด

3. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับ การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่าย

สหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ทั้งโดยภาพรวมรายด้านตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) แล้วนำไปเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และแปลผล ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติเล็กน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์วิเคราะห์การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการทดสอบที่

(t – test แบบ Independent Samples)

4. วิเคราะห์ วิเคราะห์การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F - test แบบ ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	117	52.5
หญิง	106	47.5
รวม	223	100.0

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี รวมทั้งสิ้น 223 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 117 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	59	26.5
ตั้งแต่อายุ 31 - 40 ปี	104	46.6
ตั้งแต่อายุ 41 ปีขึ้นไป	60	26.9
รวม	223	100

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี รวมทั้งสิ้น 223 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า ส่วนมากมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมามีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 และมีอายุไม่เกิน 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.5

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	71	31.8
ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	90	40.4
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	62	27.8
รวม	223	100

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี รวมทั้งสิ้น 223 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ประสบการณ์ทำงานของครูส่วนมากปฏิบัติงานในโรงเรียนระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 รองลงมาประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และ ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน	n = 223		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน	4.44	.517	มาก	3
2. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา	4.50	.515	มาก	1
3. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอรรถจริยา	4.50	.500	มาก	2
4. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา	4.43	.543	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	.519	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม 4.47 เมื่อพิจารณาข้อพบว่า ตามหลักปิยวาจา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม 4.50 ตามหลักอรรถจริยา อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ตามหลักทาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และ ตามหลักสมานัตตตา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม 4.43 ตามลำดับ

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม เพศ

(n=223)

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
1. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน	ชาย	4.39	.57	-1.27	.102
	หญิง	4.48	.44	-1.29	
2. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา	ชาย	4.44	.54	-1.67	.596
	หญิง	4.56	.47	-1.70	
3. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอรรถจริยา	ชาย	4.47	.54	-.740	.291
	หญิง	4.56	.47	-.746	
4. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา	ชาย	4.42	.57	-.366	.704
	หญิง	4.45	.50	-.369	
รวม	ชาย	4.43	.52	-1.11	.132
	หญิง	4.50	.41	-1.12	

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม เพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลัก อรรถจริยา และ ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตามลำดับ

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม อายุ

(n=223)

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน	ระหว่างกลุ่ม	3.875	2	1.938	7.675	.001
	ภายในกลุ่ม	55.542	220	.252		
	รวม	59.417	222			
2. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา	ระหว่างกลุ่ม	.882	2	.441	1.668	.191
	ภายในกลุ่ม	58.173	220	.264		
	รวม	59.056	222			
3. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอรรถจริยา	ระหว่างกลุ่ม	1.144	2	.572	2.313	.101
	ภายในกลุ่ม	54.383	220	.247		
	รวม	55.527	222			
4. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา	ระหว่างกลุ่ม	.593	2	.297	1.004	.368
	ภายในกลุ่ม	64.972	220	.295		
	รวม	65.566	222			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.262	2	.631		
	ภายในกลุ่ม	48.403	220	.220		
	รวม	4.665	222			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขต ปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม อายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมไม่ต่างกัน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอรรถจริยา ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน ตามลำดับ

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม ประสกรณทำงาน

(n=223)

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน	ระหว่างกลุ่ม	1.115	2	.557	2.103	.125
	ภายในกลุ่ม	58.302	220	.265		
	รวม	59.417	222			
2. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา	ระหว่างกลุ่ม	1.048	2	.524	1.988	.139
	ภายในกลุ่ม	58.007	220	.264		
	รวม	59.056	222			
3. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอรรถจริยา	ระหว่างกลุ่ม	1.059	2	.530	2.140	.120
	ภายในกลุ่ม	54.467	220	.248		

	รวม	55.527	222			
4. ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา	ระหว่างกลุ่ม	.459	2	.229	.775	4.62
	ภายในกลุ่ม	65.107	220	.296		
	รวม	65.566	222			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.878	2	.439	1.980	.140
	ภายในกลุ่ม	48.787	220	.222		
	รวม	49.665	222			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอัตถจริยา และด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การนำหลัก การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอัตถจริยา ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานตามหลักสมานัตตตา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้อาหลักธรรมทางพุทธศาสนาใช้ในการบริหารโรงเรียนหลักธรรมในที่นี้คือ สังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน คือ การให้ ผู้บริหารโรงเรียนให้คำแนะนำด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน รวมถึงแนวทางการนิเทศและติดตามผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครู และให้ความสำคัญกับขวัญและกำลังใจของครู โดยดูแลสวัสดิการและสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นธรรมและเท่าเทียม ปิยวาจา คือ คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน ผู้บริหารโรงเรียนใช้วาจาสุภาพ อ่อนโยน และไพเราะ ในการสื่อสารกับครู เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร อัตถจริยา คือ การช่วยเหลือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความช่วยเหลือแก่ครูเมื่อประสบปัญหา ทั้งในด้านการปฏิบัติงานและการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมานัตตตา คือ ความเสมอต้นเสมอปลาย ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียม ด้วยความเมตตาและเป็นกันเอง เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ดังนั้น สังคหวัตถุ 4 เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พระครูประกาศ์ธรรมมารักษ์ (จันเชียด) (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.1 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลัก ปิยวาจา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนใช้วาจาสุภาพ อ่อนโยน และไพเราะ ในการสื่อสารกับครู เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้คำพูดที่กำลังใจและสนับสนุนครู ในการปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนใช้คำพูดเชิงบวกเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี กระตุ้นให้ครูเกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม และสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน ด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และน่ารับฟัง เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูประกาศ์ธรรมมารักษ์ (จันเชียด) (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริหาร

สถานศึกษาตามหลักปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอรรถจริยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างเต็มที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ให้การส่งเสริมและให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและบุคลากรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญธรรม เมียนแก้ว และคณะ (2567: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากข้อที่มีค่ามากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับขวัญและกำลังใจของครู โดยดูแลสวัสดิการและสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นธรรมและเท่าเทียม ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ให้การให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับขวัญและกำลังใจของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์สัมฤทธิ์ (ดิสสา) (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักทานอยู่ในระดับมาก

1.4 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีอัธยาศัยที่ดีและให้ความเคารพต่อบุคลากรทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีการเอาใจใส่ มีอัธยาศัยที่ดีและให้ความเคารพต่อบุคลากรทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลมทิพย์ ยิ่งบุรุษ และคณะ (2567: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน ได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม เพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีเพศต่างกัน ต่างก็มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งประกอบไปด้วย ทาน คือการให้ ผู้บริหารมีความเสียสละแบ่งปัน ทั้งด้านความรู้ ด้านวิชาการ และแนวทางในการดำเนินชีวิต ปิยวาจา คือ คำพูดอ่อนหวาน ผู้บริหารสื่อสารด้วยถ้อยคำที่น่าฟัง เหมาะสมต่อสถานะของตน อรรถจริยา คือ การช่วยเหลือผู้อื่น ผู้บริหารให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเกื้อกูลในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน สมานัตตตา คือ ความเสมอต้นเสมอปลาย ผู้บริหารเป็นผู้มีความสม่ำเสมอและวางตัวเป็นกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ บุญธรรม เมียนแก้ว และคณะ (2567: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศพบว่าไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม อายุ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้เคียงกันมาก จึงมองว่าการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องปฏิบัติไปพร้อมกับการบริหารโรงเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กลมทิพย์ ยี่งบุษ และคณะ (2567: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามอายุ แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้บริหารในสถานศึกษา การปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียม ด้วยความเมตตาและเป็นกันเอง เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญธรรม เมียนแก้ว และคณะ (2567: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักทาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น อย่างเหมาะสมและเท่าเทียม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นจากครูในด้านการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือ และจัดสรรอุปกรณ์เครื่องมืออย่างเหมาะสม

1.2 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักปิยวาจา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ควรส่งเสริมจัดอบรมพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารเชิงบริหารแก่ผู้บริหารโรงเรียน โดยเน้นการเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ บริบท และบุคคล เช่น การให้กำลังใจครู การชี้แจงต่อผู้ปกครอง หรือการสื่อสารในที่ประชุม

1.3 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักอัตถจริยา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดี ในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูและบุคลากร ในโรงเรียน

1.4 การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารโรงเรียนตามหลักสมานัตตตา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และรับฟังอย่างจริงใจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาร่วมกันภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของครูและบุคลากร โดยเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในรูปแบบการประชุม กล้องแสดงความคิดเห็น หรือระบบออนไลน์ เพื่อให้ครูทุกคนรู้สึกว่ามีคุณค่า และมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารในระดับอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา อุดมศึกษา หรือสถานศึกษานอกระบบ

1.2 ควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารสังคหวัตถุ 4 กับแนวทางการบริหาร ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การบริหารรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

- กลมทิพย์ ยิ่งบุรุษ. และคณะ (2567). การประยุกต์ใช้สังคหวัตถุ 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร. 14(22),13-14
- บุญธรรม เมียนแก้ว. และคณะ (2567). การบริหารงานสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร. 2(16),1-2
- พระครูประภัสร์ธรรมาภิรักษ์. (จันเขียด). (2562). การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์สัมฤทธิ์ ดิสุสานุตโตโร. (ดิสสา). (2555). การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เพ็ญศรี วายนนท์. (2564). ประมวลคำจำกัดความของคำว่าการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี.